

ARENG

EESTI HARIDUSLIIDU AJAKIRI

1937

TOIMETUS

EVALD VENDER (peatoimetaja) JAAN RUMMO, NEEME RUUS (tegev toimetaja),
ANDRES SÄREV (maateatri osa toimetaja), ALEKSANDER SIBUL.

Sisukord:

Üldsisulised artiklid.

Ellor, E. — Missugusena tahaksin näha „Aregut“	51
Külviaeg vabaharidustöös algab	185
Laane, K. — Matkalt valges Soomes	190, 206
Orav, V. — Jõulud, jõulud!	238
Orkestrisõber — Orkestrite tase peaks tõusma!	142
Plaado, Ago — Missugusena tahaksin näha „Aregut“	156
Pärn, O. — Vaidlusokusest (Alf. Ahlbergi ja teiste järgi)	144, 172
Tuli — Valgus — Võit	137
Varma, A. — Rahvarõivaste kohandamisest kaasaja nõuetele	244
Vedro, A. — Hiie-kannel	24
Viires, Hugo — Originaalne rahvariie ja selle võltsijad	242
Üheksateistkümnendaks iseseisvuspäevaks	21

Tähtpäevade puhul.

Särgava, E. — Oskar Lutsu 50. sünnipäeva puhul	9
Ernst Särgava on töötanud 50 a. hariduse alal	197
Mihkla, K. — Kirjanik K. E. Sööt 75-aastane	241
Vender, Ev. — Jaan Ruus 10 aastat Virumaa rahvaulikooli juhatajaks	205

Pildid.

Jaan Ruus	205
K. E. Sööt	241

Üldsisulised vabaharidustöö-küsimused.

Aavik, Joh. — Üks sööti jäänud ala vabaharidustöös: keekekultuur	169
H. M.-J. — Raamatukoguhoidjate päevamuresid	101
Kiisel, O. J. — Vabahariduse osa eesti kultuurielus	3
Kino vabaharidustöö teenistuses Aafrikas	174
Laane, K. — Kodukoha kultuuriküsimused seltside töökavas	97
Piir, E. — Raamatukogude tegevusest Võrumaal	25, 69
Raamatukoguhoidjate kursus kutsetaotlejaile	153
Ruus, Neeme — „Tegelinski“ ja seltskonnategelane	28
— Linnade vabaharidustöö korraldamisest	66
— Kunsti populariseerimisele rändkunsti näituste kaudu	146
Dr. Varo, György — Rumeenia omapärane vabaharidustöö	63
Virsalu, E. — Distipliini küsimusist seltskondlikes organisatsioonides	139
Trnka, Tomas — Tšehhoslovakkia vabaharidustööst	245

Pildid (mitmesugused).

A/S. „Aegna“ saabub eesti õpetajatega Helsingisse	206
Eesti õpetajad asetavad koolikongressi puhul pärja eesti vabadussõjas langenud soomlaste mälestussambale	192

Hiie-kannel	24
Kärvete raamatukoguseltsi õpiringi or- kester (Järvamaal)	143
Liidu õppetöoimk. esimees J. Rummo	67
Majapidamiskursus Rumeenia külanais- tele	64
Rahvariideid	243, 244
Sümboolsed valgusallikaid hoidvad kujud Helsingi jaamahoone ees	191
Soome vabaharidustöö juhtivaid tegelasi	175
Oslo linna raamatukogu	27
Ühiõpilaste töörühm aiatoöl	65

Diagrammid.

Avalikkude raamatukogude raamatute loetavus Võrumaa valdades ühe elani- ku kohta	26
Avalikkudes raamatukogudes leiduvate raamatute arv Võrumaa valdades ühe elaniku kohta	71

Õpiringid.

Eesti õpiringid Soome rahväälikoolis	157
Härglas kutsuti ellu õpiring	256
Kodukorraldamise õpiringi töökava ilmus Kuidas õpiringi ellu kutsuda?	256
L a a n e, K. — Õpiringide töökorralduse küsimusi	201
— Loogem sidemeid Soome õpiringidega	6, 29
— Ülesoomelised õpiringidepäevad Kuo- pios	178
Näitlikud õpiringi-töökoosolekud Harju- maal	175
Pärnu naiseltsi õpiring „Eha“ juubel	107
R u u s, N e e m e — Kes sobib õpiringi juhatajaks	43
— Õpiringi juhataja ülesanded	221
Soome õpiringide päevad Kuopios	248
Soome-Eesti õpiringidevahelise kirjava- hetuse asjas	157
Tööd alanud õpiringe	258
Tööliskond arendab õpiringilist tegevust	15, 47, 89, 255
Uute õpiringide asutamiseks	260
Õpiringid suvekuudel	204
Õpiringidepäevad Tall. 18. ja 19. sept.	152
Õpiringide tööst möödunud tegevus- aastal	177
Õpiringidest kõneldi õpilasringide, maa- noorte ja karskustegelaste kursustel	203
Üleriigilised õpiringidepäevad	256
	196

Pildid.

Adiste õpiringi album-ajakiri	7
Neeruti õpiringi töökoosolek	16
Pilte õpiringidest ja nende tööst	203
Pärnu naiseltsi õpiringlaste rahvarõivais Rääma N. Ü. „Nooruse“ seinajaaleht	43
Soome õpiringide märk	8
Soome õpiringide märk	207
Virtsjärve õpiring Viljandimaal	89
Üleriigilistest õpiringidepäevist osavõt- jad avakoosolekul	207

Rahväälikoolid.

Aasta- ja vilistlaspäev Virumaa Rahva- äälikoolis	31
Harjumaa Rahväälikool	134
M e i k o p, A. — Kas vajame rahvääli- koole?	186
Mihkel Välb 50-aastane	15
Pärnu Rahväälikool	14, 83
Põltsamaa sai rahväälikooli	84
Rahväälikoolide päev korraldamisel	108
Rahväälikoolide küsimus on ka Indias ak- tuaalne	187
Rahväälikoolide päevad	232
Rahväälikoolid Jugoslaavias	179
Soome „Rahväälikoolide isa“ 75-aastane	15
Tallinna rahväälikool 20-aastane	134
T e a s t e, A. — Nõmme rahväälikool 1936. a. II poolel	31
Tõrva asutati rahväälikool	260
Virumaa Rahväälikool Kundas	15
Uusi rahväälikoole Pärnu- ja Saaremaale	260

Pildid.

Hotelliasjanduse kursus Pärnu Rahvääli- koolis 10. II 1937. a.	83
Impilahti rahväälikool (Kansanopisto) Karjalas	206
Kaugenägemise aparaadi valmistamise õpiring Tallinna rahväälikooli juures	14
Üleriigiliste rahväälikoolipäevade ava- aktus Tallinnas 1. X 1937	233

Maateater.

Antslasse asutati näitetrupp	90
Autorihonorarist vabu näidendeid	231
Dekoratsioonide valmistamiseks määra- tud toetusi	30, 212
E. Haridusliidu poolt korraldatud näite- kunsti kursused 36, 104, 150, 212, 231,	252
E n n o, E. — „Võiks otsast alata“	247
I n s t r u k t o r — Ühelt näidendi proo- vilt	130
— Keskustelu ühe „lavakunstnikuga“ — veste	176
K a n g r o - P o o l, Rasmus — Maateater vajab uus-korraldamist	113
Korraldamisel üleriiklik maanäitejuhtide päev	35
K o r s e n, K. — Amatöörteatrite reper- tuaari ümber	125
Küsimusi maateatri tegelastele	231
L a u t e r, A. — Lavastuslikke märkmeid „Niskamäe naiste“ kohta	11
L a a n e, K. — Põgusaid mõtteid maa- teatrist ja pidude-kultuurist	127
— Tähelepanekuid soome maapidudest	253
L o o g a, Ed. — Melodeklamatsioonide ettekandmisest	246
Maateatri Näitejuhtide Ühingu teated	35
Maateatri näitejuhtide päev 28. veebr. 1937. a.	78

Maateatri Näitejuhtide Ühingu peakoos- olek	83
MNÜ juhatus — Maateatri Näitejuhtide Ühingu asjas	103
Märkmeid maateatri halvustamisest ja ar- vustamisest	131
Näitejuhtide kursus Tartus	195
O ja, E. — Meie sõpru	123, 147
Puusepp, P. — Väikelava tuleviku- perspektiive	121
— Sihid selgemaks	194
— Puudus on juhtidest	239
R. V. — Näidendi õppimisest	32
Sep, R. — Maateatri päevaküsimusi — Maateatri ja Draamateatri vahekord — Lavapiltidest maateatris	72 101 251
Soenberg, Leo — Repertuaari küsi- misi	73
— Seltsielu ja näitejuht maal	117
Sütiiste, Joh. - Rummo, P. — Ene- se eest (poem kõnekoorile)	22
Teatrimuseum algab tööd	259
Talpsapp, J. — Režiitehnikast	207
Teadmiseks näitekunsti kursust soovijaile organisatsioonidele	212
Uustalu, J. — Maateatri repertuaarist V. R. — Näitleja osa lavalises loomingu	102 75

Pildid.

Aluoja, Kaarel	149
Jumestamistund Ellamaa turbatööstuse ametn. ja tööliste kultuur-haridusl. seltsi näitekursusel	32
Keava seltskondliku ühingu vabaõhu näi- telava juubeli puhul	197
Kolm Niskamäe naist „Kraavihallid“ — ÜENÜ Nõmküla-Koigi osak. näitekunsti kursus	11 231
„Kõrboja peremees“ — I vaatus	117
Lavakunsti kursus Vajangu hariduseltsi juures	35
„Kõrboja peremees“ — II vaatus	155
Lauter, Ants	123
Maateatri näitejuhtide päeva Tallinnas, 28. veebr. 1937	79
Maateatri Näitejuhtide Ühingu juhatus „Maarahva lunastamisest“ — stseen. E. Ellor	125 90
Maateatri tegelased oma päevamuresid arutamas	153
Näitekunsti kursus Vigala Muusikaseltsi juures	131
„Põlev maa“ — stseen I vaatusest	77
„Potiilil ja karusammal“ — stseen III vaatusest	32
Pidulisi ja noorsooseltsi rahvamaja Kil- penjoel	253
Rannu Muusika- ja Lauluseltsi rahva- tantsu rühm	129
Stseen Märt Raua näid. „Kirves ja kuu“ Stseen „Niskamäe naistest“	74 13

„Tagahoovis“ Tõrva V.T.Ü. lavakunsti kursusel	103
Vender, Evald	148

Seltside töomailt.

Auvere seltsimaja 25-aastane	45
Avinurme aleviku hariduselts	42
E. P. — Avinurme-Vadi muusika- ja lau- luselts „Metsakaja“ mitme inimpõlve kultuuritöö tulemus	41
Hageri Hariduselts 30-aastane	257
Hariduspäev Järva-Mustlas	260
Hellenurme hariduselts „Püüe“ 25-aas- tane	86
Järvakandi klaasivabriku hariduselts	151
Juubelite pühitsemisest	105
Kaarli karskusselts „Säde“ hariduselt- siks	88
Kaagvere laulu-mänguselts „Helin“ 50- aastane	179
Kabala korraldab oma rahvamaja	45
Kabala muusika-kirjanduselts 15-aas- tane	85
Kabala muusika-kirjanduseltsile uus nimi ja juhatus	89
Kabala hariduselts Virumaal	106
Ka Ambla hariduselts 30-aastane	40
Ka Tuhalasse hariduselts	42
K. V. — Kose hariduseltsist	41
Kantküla Hariduseltsi juhatus Tartu- maal	151
Keava seltskondlik ühing pidas aasta- päeva	197
Keila rahvahariduse selts 30-aastane	18
Kiviõlis avati rahvamaja tegevushooaeg Kolovere-Kalju hariduselts „Edu“ (Lää- nemaal)	179 151
Käsmu kaubalaevastiku meremeeste selts 25-aastane	87
L a a n e, K. — Kilde ja tähelepanekuid Laatre hariduselts „Kaja“ juubel	84 18
Lühiteateid	107
Meriküla naiselts „Linda“ tegevusest Oonurme hariduselts 25-aastane	43 153
Ohekatku agarast vabaharidustööst	133
Paistu rahvamaja valmis	45
Pikasilla — kolme maakonna haridus- selts	40
Põlula hariduselts 15-aastane	257
Rahklasse hariduselts	89
Rahvamaja Mõnistesse	179
Rahvamajade olukord Läänemaal para- neb	152
Riidaja muusikaselts „Vambola“ 15-aas- tane	87
Räpina hariduselts 30-aastane	257
Rõuge rahvamaja elektriseadeldis	45
See on alles kunst	85
Seltsielust Nursis	87
Seltskonnategelase 70 a. juubel Sännas Seltside juubeleid	88 153
Seltsitegelaste kursus Pärnu seltside ühisüritusena	260

Seltsid avaldavad soove noorsoo-organisaatsioonide registrisse võtmiseks . . .	107
Seppel, A. — Ühe rahvamaja saamisloost . . .	215
Soodsamaal tingimusil laenusid rahvamajadele Tartumaal . . .	90
Tapa Eesti Noorsoo Kasvatuse Selts 30-aastane . . .	40
Taalis valmis rahvamaja . . .	45
Talumaja rahvamajaks . . .	90
Toetusi seltsidele . . .	89
Tuhalaane rahvamaja õnnistamine . . .	45
Türi töölisühing asub korraldama loenguid . . .	197
Uusi rahvamaju . . .	91
Vabaharidustööst Leisis . . .	47
Viru-Nigula haridusselts 30-aastane . . .	256
Väike-Maarja põllumeesteseltsi juubel . . .	257
V. E. — Karskustöö haridusseltside töökavva . . .	13

Pildid.

Haanja rahvamaja . . .	193
Hellenurme haridusselts 25 a. juubeli puhul . . .	86
Holdre rahvamaja, Valgamaal . . .	99
Kaitseliidu rahvamaja Tohmajärvil . . .	254
Käsmu kaubalaevastiku merimeeste seltsimaja . . .	87
Laatre selts „Kaja“ rahvamaja . . .	18
Lipu ülandmine Keila haridusseltsile . . .	39
Peeter Jänes . . .	88
Rahvamajad — kultuuritöö keskused . . .	141
Räpina haridusseltsi juhatus . . .	257
Rääma noortehing „Nooruse“ nägus pidudesaal . . .	145
Seltsimaja aluse rajamine ühistööna . . .	45
Sooru rahvamaja, Valgamaal . . .	99

Eesti Haridusliidu tegevus.

E. Haridusliit korraldab lutsilastele jõulupuud . . .	17
Eesti Haridusliidu loengud Harju- ja Virumaal . . .	49
Eesti Haridusliit 1936/37. tegevusaastal . . .	224
Eesti Haridusliidu bilanss 31. III 1937. a. . .	227
Eesti Haridusliidu 1936/37. a. tuludekulude aruanne ja 1937/38. a. eelarve . . .	228
Eesti Haridusliidu teatritarvete lao bilanss 31. III 1937. a. . .	230
Eesti Haridusliit vabaharidustöö maailialiidu liikmeks . . .	155
Eesti Haridusliidu asemikekogu koosolek . . .	261
Korraldati agaralt loenguid . . .	106
Loenguid ja hariduspäevi . . .	259
Maakondlikud hariduspäevad Haapsalus, Valgas, Rakveres ja Pärnus . . .	48
Maakondlikud hariduspäevad . . .	258

Ruus, N. — Eesti liitus põhjamaade koostöösse . . .	188
Raadioloenguid vabaharidustöö tegelastele . . .	234
Soome töölised Kehras eesti keelt õppima . . .	260
Töölisühingud haridustöö korraldamisel kontaktis Eesti Haridusliiduga . . .	216
Uued liikmed . . .	107
Ülikool vabaharidustöö tegelasi ettevalmistama . . .	261

Pildid.

Lutsi lapsed jõulupuul . . .	17
Põhjamaade haridusnädalast osavõtjad . . .	189

Kirjanduslik ringvaade.

Aspel, A. — Eugène Delacroix (A. S.) . . .	159
Eesti kroonika 1936 (N. Ruus) . . .	109
Eesti rahvuslikud suurmehed II (V. Orav) . . .	19
Elav Teadus — Eesti Kirjanduse Seltsi 30 a. juubeli puhul (V. Orav) . . .	213
Kadak, T. — Eesti rahvakunst (V. Orav) . . .	158
Liiv, J. — Elu ja mälestusi (V. Orav) . . .	109
Looga, Ed. — „Valimik ettekandeid koolidele ja väikelavadele“ (P. R.) . . .	261
Ludvig, Emil — Napoleon I osa (V. Orav) . . .	50
Poe, E. A. — A. Gordon Pym'i lugu (A. S.) . . .	51
Puškin, A. — Valik luulet (A. S.) . . .	51
Pärnu äärelinnad (Neeme Ruus) . . .	159
J. Ruus, A. Meikop, R. Rytter ja L. Hannuksela — „Rahvaülikoolid meil ja mujal“ . . .	220
Under, M. — Ja liha sai sõnaks (A. S.) . . .	18
Urgart, O. — Dostojevski (A. S.) . . .	158
Võru õpetajateseminari. Tegevus ja uuenduspüüded (K. L.) . . .	50
Upite, L. — Läti keele õpik (A. S.) . . .	215

Kroonika.

Alkoholivastase võitluse miinimum-programm . . .	155
Eesti Karskusliidu töötulemusi . . .	155
Emadepäev 9. mail . . .	96
Hiina rahvaharidus sammub tõsuteed . . .	157
Kodukaunistamine ärge enam viibigu! . . .	96
L a a n e, K. — Vabaharidustöötegelaste suvipäevad Kundas . . .	177
Ottenson, Hilda — Aitame kaasa kodukultuuripäeva korraldamisele . . .	178
Põhjamaade haridusnädal Taanis . . .	156
Saatke karskusajaloolisi materjale . . .	96
Suvekursus taanlastega Pärnus . . .	217
Turism on Rootsis osa haridustööst . . .	197
Vabariigi 20-daks aastapäevaks igale eestlasele eesti nimi . . .	220
50 aastat vabaharidustööd Viinis . . .	157
Võidupüha pidustust ettevalmistama! . . .	96
Üleskutse koguteos „Jaan Tõnissoni“ asjas . . .	217